

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös nuorisotoimintaohjelman (Youth in action) perustamisesta ajanjaksoksi 2007–2013”

KOM(2004) 471 lopullinen — 2004/0152 COD

(2005/C 234/11)

Neuvosto päätti 9. syyskuuta 2004 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 262 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellämainitusta aiheesta.

Asian valmistelusta vastannut ”työllisyys, sosiaaliasiat, kansalaisuus” -erityisjaosto hyväksyi lausuntonsa 18. helmikuuta 2005. Esittelijä oli José **Rodríguez García-Caro**.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 9.–10. maaliskuuta 2005 pitämässään 415. täysistunnossa (maaliskuun 10. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon äänin 196 puolesta, 0 vastaan 3:n pidättyessä äänestämästä.

1. Johdanto

1.1 Euroopan unioni on vuoden 1988 jälkeen käynnistänyt useita toimia pannaan täytäntöön Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 149 artiklan 2 kohdan määräyksen, jonka mukaisesti yhteisön toiminnalla pyritään edistämään nuorisovaihdon sekä sosiaalipedagogiikan alan ohjaajien vaihdon kehittämistä. Toimet on toteutettu vaiheittain Nuorten Eurooppa-toimintaohjelman, Nuoret eurooppalaiset vapaaehtoiset-toimintaohjelman ja nykyisen Nuorisotoimintaohjelman puitteissa. Viimeksi mainittu ohjelma kattaa muun muassa edellisiin ohjelmiin sisältyneet toimet.

1.2 Nuorisotoimintaohjelmat ovat olleet ja ovat edelleen hyvin arvostettuja, ja kohderyhmät ovat osallistuneet vilkkaasti ohjelmiin sisältyviin toimiin. Jäsenvaltiot ovat ohjelmien avulla pystyneet koordinoimaan ponnistelunsa kaikkien sellaisten toimien osalta, joiden ansiosta osallistujamaiden nuoret kansalaiset voivat tiivistää yhteyksiään sekä hankkia kokemuksia ja tietämystä osallistumalla maiden välisiin vaihto-ohjelmiin, jotka eivät liity työskentelyyn eivätkä peruskoulutukseen.

1.3 Unionin kansalaisuudesta määrätään Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 17 ja 22 artiklassa. Sillä on huomattava merkitys, koska se lujittaa nuorisotoimintaohjelmalle vastaisuudessa lankeavaa tehtävää. Ohjelmassa keskitytään tukemaan ratkaisevasti nuorten aktiivista kansalaisuutta yhteiskunnassa ja vahvistamaan tunnetta kuulumisesta Eurooppaan.

1.4 Nuorten Eurooppa -ohjelman kahteen ensimmäiseen vaiheeseen sisältyi ensisijaisesti kahdenlaisia toimia: suoran tuen myöntäminen ohjelmaan osallistuneiden maiden nuorisovaihtoa ja nuorten liikkuvuutta edistäviin hankkeisiin sekä nuorisohjaajien opintomatkat ja ammatillinen jatkokoulutus.

Vuosina 1995–1999 toteutetussa kolmannessa vaiheessa toimet laajennettiin kattamaan unionin ulkopuolisiin maihin suuntautuva nuorisovaihto ja nuorten liikkuvuus. Sosiaalipedagogiikan alan ohjaajille tarkoitettujen toimien toteuttamista jatkettiin ja ryhdyttiin tukemaan nuorisotoimintaa, valtioiden nuorisopolitiittista yhteistyötä, nuorille suunnattua tiedotustoimintaa ja nuorisolaan liittyvää tutkimusta.

1.5 Vuosina 1998–2002 toteutetun Nuoret eurooppalaiset vapaaehtoiset -ohjelman ansiosta nuorille tarkoitettuihin toimiin voitiin puolestaan sisällyttää osana nuorisotoimintaohjelman yhteistyöpolitiikkaa erityinen vapaaehtois- ja yhteisvastuutoiminta, jonka puitteissa nuoria kannustettiin osallistumaan mainitunlaiseen toimintaan, tuettiin nuorten yrittäjähenkisyyttä ja aloitteellisuutta sekä levitettiin nuorten keskuuteen eurooppalaista ihannetta.

1.6 Vuoteen 2006 ulottuva Nuorisotoimintaohjelma kattaa edelliset nuorisotoimintaohjelmat. Niille on annettu uutta pontta ja niitä on uudistettu uusia haasteita silmällä pitäen. Ohjelma kattaa edelleen liikkuvuuden ja yhteistyön, mutta siihen on lisätty muita konkreettisia tukitoimia, jotka on tarkoitettu nuorten käynnistämälle innovatiivisille ja luoville hankkeille.

1.7 Neuvoston ja Eurooppa-neuvoston kokouksissa on viime aikoina toistamiseen ilmaistu selvästi, että nykyisen ohjelman jatkuvuus on varmistettava. Euroopan parlamentti on niin ikään toiminut asiassa aktiivisesti ja kehottanut komissiota laatimaan nykyisen ohjelman korvaavan ohjelman, jolla vastataan nuorisopolitiikan asettamiin kasvaviin vaatimuksiin.

Sen lisäksi, mitä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 149 artiklassa määrätään, sopimuksessa Euroopan perustuslaista määrätään, että unionin toiminnalla pyritään edistämään nuorten osallistumista Euroopan demokratiaan.

1.8 Kaikkien edellä esitettyjen perusteiden lisäksi, jotka sinänsä oikeuttavat jatkamaan nuorisotoimintaohjelman toimia, sekä nykyisen ohjelman väliarviointi että komission järjestämä julkinen kuuleminen ovat osoittaneet tarpeen jatkaa erityisohjelmaa, jolla taataan toimien jatkuvuus ja vahvistetaan nuorten eurooppalaista identiteettiä ja aktiivista kansalaisuutta.

1.9 Kaikki edellä esitetyt seikat ovat yhdessä edistäneet nuorisotoimintaohjelman *Youth in Action* esittämistä vuosiksi 2007–2013. Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 149 artiklan 4 kohdan nojalla ohjelmasta pyydetään nyt Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto.

2. Ehdotuksen sisältö

2.1 Ohjelmalla pyritään yleisesti seuraaviin tavoitteisiin:

- tukemaan nuorten aktiivista osallistumista kansalaisyhteiskunnan toimintaan
- edistämään suvaitsevaisuuden, yhteisvastuun ja kulttuurien välisen vuoropuhelun arvoja nuorten keskuudessa
- lujittamaan Euroopan kansalaisuutta.

2.2 Ohjelman yleistavoitteet vastaavat ohjelmaan sisältyviä toimia ja ovat seuraavat:

- Edistetään yleisesti nuorten aktiivista kansalaisuutta sekä erityisesti heidän Euroopan kansalaisuuttaan.
- Kehitetään nuorten yhteisvastuullisuutta Euroopan unionin sosiaalisen yhteenkuuluvuuden vahvistamiseksi.
- Edistetään kansojen keskinäistä ymmärtämystä nuorten keskuudessa.
- Myötävaikutetaan nuorten toimintaa tukevien järjestelmien laadun ja nuorisosalalla toimivien kansalaisjärjestöjen edellytysten kehittämiseen.
- Vahvistetaan eurooppalaista yhteistyötä nuorisopolitiikan alalla.

2.3 Ohjelma kattaa seuraavat toimet (jotka liittyvät nimenomaisesti kuhunkin edellä mainittuun yleistavoitteeseen) ja menetelmät:

- Nuorten Eurooppa
 - nuorisovaihto
 - nuorisaloitteiden tukeminen
 - osallistuvaan demokratiaan liittyvät hankkeet.
- Eurooppalainen vapaaehtoistyö
 - yksittäisten nuorten eurooppalainen vapaaehtoistyö
 - ryhmäkohtainen eurooppalainen vapaaehtoistyö
 - vapaaehtoispalvelujen välinen yhteistyö.
- Nuorten maailma
 - yhteistyö laajentuneen Euroopan naapurimaiden kanssa
 - yhteistyö muiden maiden kanssa.
- Sosiaalipedagogiikan ohjaajat ja tukijärjestelmät
 - Euroopan tasolla toimivien nuorisojärjestöjen tukeminen
 - tuki Euroopan nuorisofoorumille
 - sosiaalipedagogiikan alan ohjaajien koulutus ja verkottuminen
 - innovaatioiden ja laadun edistämishankkeet
 - nuorille ja sosiaalipedagogiikan alan ohjaajille suunnatut tiedotustoimet
 - järjestöt
 - ohjelman rakenteiden tukeminen
 - arviointi.

— Poliittinen yhteistyö

- nuorten ja nuorisopolitiikasta vastaavien tahojen väliset tapaamiset
- nuorisosalan tunnettuuden parantamiseen tähtäävän toiminnan tukeminen
- yhteistyö kansainvälisten järjestöjen kanssa.

2.4 Vuosiksi 2007–2013 suunniteltu ohjelma on suunnattu 13–30-vuotiaille nuorille, ja sen budjetti on 915 miljoonaa euroa.

3. Huomioita ehdotuksesta

3.1 Komitea on jo aiemmin kannattanut edellisiä nuorisosalan erityisohjelmia ja suhtautuu ehdotettuun päätökseen myös nyt kaiken kaikkiaan myönteisesti. Komitea ilmaisee tyytyväisyytensä siihen, että nuorisosalan toimia jatketaan.

Komitea on vuodesta 1986 lähtien todennut kannattavansa tämän tyyppisiä toimia ja ilmaissut niistä mielipiteensä ja huomionsa. Samalla komitea on esittänyt hartaan toivomuksen, että ohjelmien sisältöä parannetaan. Komitea on antanut asiasta seuraavat lausunnot:

- lausunto ehdotuksesta neuvoston päätökseksi Nuorten Eurooppa -ohjelman perustamisesta ⁽¹⁾
- lausunto ehdotuksesta neuvoston päätökseksi Nuorten Eurooppa -ohjelman (vaihe II) käynnistämisestä ⁽²⁾
- lausunto ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Nuorten Eurooppa -ohjelman kolmannen vaiheen perustamisesta ⁽³⁾
- lausunto ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Nuoret eurooppalaiset vapaaehtoiset -ohjelman käynnistämisestä ⁽⁴⁾
- lausunto ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Nuorisotoimintaohjelman perustamisesta ⁽⁵⁾
- lausunto ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi yhteisön nuorisosalan toimintaohjelmasta Euroopan laajuisesti toimivien organisaatioiden tukemiseksi. ⁽⁶⁾

3.2 Komitea panee tyytyväisenä merkille, että nyt tehty ehdotukseen on sisällytetty suosituksia, joita komitea esitti oma-aloitteisessa lausunnossaan aiheesta ”Valkoinen kirja nuorisopolitiikasta” ⁽⁷⁾. Kiinteänä osana eurooppalaista kansalaisyhteiskuntaa komitea toimii edelleen kansalaisyhteiskunnan ja unionin toimielinten välisenä viestinviejänä ja tarjoaa oman asiantuntemuksensa ja tietämyksensä kaikkiin sellaisiin toimiin, jotka hyödyttävät unionin kansalaisia.

⁽¹⁾ CES 769/1986.

⁽²⁾ EYVL C 159, 17.6.1991.

⁽³⁾ EYVL C 148, 30.5.1994

⁽⁴⁾ EYVL C 158, 26.5.1997.

⁽⁵⁾ EYVL C 410, 30.12.1998.

⁽⁶⁾ EUVL C 10, 14.1.2004.

⁽⁷⁾ EYVL C 116, 20.4.2001.

3.3 Edellisten nuorisoalan ohjelmien toimien jatkaminen osoittaa, että ohjelmien tavoitteista riippumatta toimet ovat yhä hyödyllisiä, mikä tekee niistä ajallisesti kestäviä.

Vaikka ehdotus on tarpeellinen ja sisältää runsaasti myönteisiä näkökohtia, komitea katsoo kuitenkin, että kokonaisuutena tarkasteltuna kyseessä on pikemminkin nykyiseen ohjelmaan sisältyvien toimien jatkaminen kuin uudenlaisia toimia sisältävä toiminta, jolla vahvistettaisiin ohjelman keskeisintä tavoitetta eli edistettäisiin nuorten aktiivista kansalaisuutta yhteiskunnassa ja heidän tunnetaan kuulumisesta Eurooppaan. Komitea katsoo, että on tehostettava joitakin ohjelmaan sisältyviä erityisesti uusia toimia kuten osallistuvaa demokratiaa edistäviä hankkeita (toimi 1) ja etenkin päätösvaltaisten tahojen ja nuorison välisen vuoropuhelun järjestämiseen liittyviä toimia, nuorisoparlamenttien perustamista sekä aktiivisen kansalaisuuden edistämiseen liittyviä hankkeita.

Edellä mainitusta keskeisestä tavoitteesta huolimatta on tärkeää, että ohjelma vastaa johdonmukaisesti elinikäisen oppimisen käsitettä kaikilla elämänaloilla. Koululaitoksen ulkopuolella annettavan koulutuksen, jota nuoret saavat ohjelman välityksellä, on täydennettävä muita koulutus- ja oppimismuotoja, joita tuetaan Euroopan unionin muista ohjelmista.

3.4 Komitea toivoo, että poliittista yhteistyötä koskevaan toimeen lisätään seuraava uusi toimenpide:

Nuorisojärjestöjen nuorille Eurooppaa koskevista eri aiheista järjestämät teemakohtaiset seminaarit, konferenssit, opintomatkat ja valmistelevat vierailut.

3.5 Ohjelman mukaisiin toimiin on varattu talousarviossa 915 miljoonaa euroa jaettavaksi seitsenvuotisen ohjelmakauden aikana. Summa lähentelee miljardia euroa, jotka komitea katsoi tarvittavan vuosina 2000–2006 toteutettavaan Nuoriso-toimintaohjelmaan. Määrärahaa on itse asiassa lisätty Nuoriso-toimintaohjelman 657 miljoonasta eurosta *Youth in Action* -ohjelman 915 miljoonaan euroon.

Edellä mainittua myönteistä seikkaa tarkasteltaessa on pidettävä mielessä kaksi asiaa. Ensinnäkin Nuoriso-toimintaohjelman budjetti on viisivuotinen, kun taas *Youth in Action* -ohjelman talousarvio kattaa seitsemän vuotta. Toiseksi nykyinen ohjelma on suunnattu 50 miljoonalle nuorelle, kun taas tulevan ohjelman kohderyhmä ylittää 75 miljoonaa.

Toisin sanoen määrärahat kutakin nuorta kohden ovat edelleen 12 euroa eivätkä lähelläkään 20:tä euroa, joita komitea suositti Nuoriso-toimintaohjelmaa koskevasta ehdotuksesta antamassaan lausunnossa⁽⁸⁾. On siis todettava, että määrärahat ovat edelleen riittämättömät.

⁽⁸⁾ EYVL C 410, 30.12.1998.

3.6 Komitea korostaa erästä Nuoriso-toimintaohjelman väliarviointin yhteydessä esiin tullutta ehdotusta. Tarkemmin sanottuna komitea kannattaa päättäväisesti sitä, että uusi ohjelma suunnataan kaikenlaisille nuorille ja siinä otetaan entistä paremmin huomioon nuoret, joilla on vähiten mahdollisuuksia käsitteen laajimmassa merkityksessä. Tässä yhteydessä on myös keskeisen tärkeää huolehtia siitä, että varat jaetaan tasa-arvoisesti nuorten naisten ja miesten kesken. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea painottaa tällaisille nuorisoryhmille annettavaa tukea ja on sitä kannattanut nuorisoalalta antamistään ensimmäisistä lausunnoista lähtien. Komitea toivoo saavansa tarkkaa tietoa siitä, miten paljon ohjelmaan todella osallistuvat sellaiset nuoret, joilla on vähiten mahdollisuuksia.

3.7 Komitea katsoo Nuoriso-toimintaohjelman väliarviointin yhteydessä tehtyjen suositusten valossa, että *Youth in Action* -ohjelma on tuotava aiempia ohjelmia näkyvämmiin esille ja siitä on tiedotettava tehokkaasti, jotta mahdollisimman monet nuoret ja järjestöt saavat tiedon ohjelman olemassaolosta ja siihen sisältyvistä toimista. Komitea katsoo, että tiedon on tavoitettava selkeästi kaikki oppilaitokset, työnvälitystoimistot, urheiluseurat ja -liitot ja muut instituutiot ja järjestöt, joiden toiminnassa nuorison rooli on merkittävä.

3.8 Edistämällä Euroopan kansalaisuuden käsitettä ja tuemalla tunnetta kuulumisesta Euroopan unionin kaltaiseen, vakiintumassa olevaan todellisuuteen pyritään tavoitteisiin, joista kaikki ovat yhtä mieltä. Unioni toimii juuri tämänsuuntaisesti, ja tarkastelun kohteena olevassa ehdotuksessa on kyse yhdestä unionin erityistoimesta.

Tiedonannossaan "Aktiivinen kansalaisuus: eurooppalaisen kulttuurin ja monimuotoisuuden edistäminen nuorisoa, kulttuuria, audiovisuaalialaa ja kansalaisosallistumista koskevien ohjelmien kautta" ⁽⁹⁾ komissio toteaa, että Euroopan kansalaisilla on oltava mahdollisuus kokea tunne kuulumisesta unioniin. Monet kansalaiset mieltävät kuitenkin unionin vain etäiseksi ja oudoksi poliittiseksi ja taloudelliseksi tahoksi.

Komitean mielestä on suunniteltava tämäläisiä toimia, joilla edistetään kansalaisuustunnetta ja tunnetta kuulumisesta unioniin. Komitean mielestä toimielinten ja jäsenvaltioiden on kuitenkin pohdittava ja arvioitava myös sitä, missä määrin olemme vastuussa siitä, ettei kyseisiä tavoitteita ole täysin saavutettu, ja siitä, mikä osa väestöstä kokee unionin valtioiden ajoittain kyseenalaistettujen taloudellisten intressien koosteena.

3.9 Meidän on kaikkien pyrittävä edistämään suvaitsevaisuuteen, yhteisvastuuseen, keskinäiseen ymmärtämykseen ja muiden kulttuurien kanssa sekä eri sukupolvien välillä käytävään vuoropuheluun liittyviä arvoja ja tuettava niitä päättäväisesti ja täysin esteettömästi. Nämä arvot sisältyvät nimenomaisesti nyt tehtyyn ehdotukseen, ja komitea kannattaa niiden omaksumista.

⁽⁹⁾ KOM(2004) 154 lopullinen.

Koska ohjelma on suunnattu erityisesti nuorille, tarkemmin ottaen tietyille ikäryhmille eli aikuistuvilla nuorilla ja nuorilla aikuisilla, joilla on vähiten mahdollisuuksia, komitea katsoo, että ehdotuksessa on korostettava erityisesti tiettyjä, niin ikään tärkeitä arvoja, joita nykyisessä tekstissä ei mainita. Nämä nuorten kokonaisvaltaisen ja aktiivisen persoonallisuuden kehittymisen kannalta perusuonteiset arvot liittyvät vastuuntuntoon, tyydytyksentunteeseen hyvin tehdystä työstä, yhteiskuntaelämän sääntöjen kunnioittamiseen jne. Pitkälle kehittyneessä yhteiskunnassa, jossa kansalaisten oikeuksista viestitetään selkeästi ja näkyvästi, on niin ikään hyödynnettävä mahdollisuuksia välittää kansalaisille, erityisesti nuorille, myös tällaisia arvoja vahvistavia viestejä. *Youth in Action* -ohjelma voi olla kyseisiä arvoja tukeva väline.

3.10 Euroopan unionin kielellisen monimuotoisuuden merkitys on sekin yksi osoitus unioniin kätkeytyvästä kulttuurisesta rikkaudesta. Komitea on jatkuvasti korostanut, miten tärkeää on opiskella kieliä, jotta unionin kansalaiset oppisivat tuntemaan toisensa ja ymmärtämään toisiaan entistä paremmin.

Komitea katsoo, että *Youth in Action* -ohjelman avulla on myös edistettävä kielten oppimista ja sisällytettävä sen yleis- ja erityistavoitteisiin selkeä viittaus kielten oppimiseen.

Komitea esittää, että ehdotetun päätöksen 2 artiklan 3 kohdassa mainitaan Euroopan kulttuurisen ja monikulttuurisen monimuotoisuuden tunnustamisen ohella kielellisen monimuotoisuuden tunnustaminen.

Päätöksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tavoitteen luetelmakohta d olisi muotoiltava seuraavasti: "Edistetään eri kulttuurien ja kielten oppimista nuorison keskuudessa."

3.11 Yksi ohjelman näkökohdista, joka vaikuttaa eniten arvojen välittämiseen nuorille, on eurooppalaista vapaaehtoispalvelua koskeva toimi. Sen jälkeen kun toiminta käynnistettiin vuonna 1998 erityisohjelman muodossa, se on ollut arvokas väline edistettäessä yhteisvastuuta nuorten keskuudessa ja rikastutettaessa nuorten kehittymistä ihmisinä. Komitea kannattaa kyseiseen toimeen sisältyviä monipuolisia toimintakenttiä ja ilmaisee jälleen kerran tyytyväisyytensä siihen, että komitean aiemmat tämännäsuuntaiset suositukset on pantu merkille.

3.12 Komitea pitää ehdotuksen rahoitusvelvityksen mukaista toimeen varattavaa määrärahaosuutta melko suurena, koska toimeen osallistuu vain suhteellisen vähän nuoria. Toisaalta yksittäisistä jäsenvaltioista on saatu tietoja, joiden mukaan alan toimijat eivät pysty vastaamaan nuorten vapaaehtoistoimintaa kohtaan osoittamaan kiinnostukseen. Tämä saattaa johtua toimen hakemusvaatimuksista ja tehokkuuskysymyksistä. Komitea katsoo tämän vuoksi, että toimeen 1 "Nuorten Eurooppa" osallistuu enemmän nuoria, joten sillä on suurempi vaikutus vähiten mahdollisuuksia omaaviin nuoriin. Siksi komitean mielestä on tarkistettava, onko määrärahat jaettu toimien kesken tarpeiden mukaisesti. Samalla on kiinnitettävä huomiota yksittäisten toimien tehostamismahdollisuuksiin.

3.13 "Nuorisopolitiikan olisi pyrittävä saamaan nuoret mukaan päätöksentekoprosessin kaikkiin vaiheisiin, jotta heidän omakohtaisia kokemuksiaan voitaisiin hyödyntää ja heidät saataisiin toimimaan aktiivisina ja vastuuntuntoisina kansalaisina." Lainaus on osa aiheesta "Valkoinen kirja nuorisopolitiikasta" ⁽¹⁰⁾ laaditussa komitean omaaloitteisessa lausunnossa esitettyjä suosituksia. Siihen sisältyy kokonainen tarkoituksien määrittely, jota voidaan käyttää ohjelman viitekehyksenä. Mikäli ohjelmassa seurataan tätä johtolankaa, siinä onnistutaan yhdistämään tavoitteissa ilmaistut kaksi peruseriaatetta: kansalaisuus ja osallistuminen.

3.14 Se, että suurin osa ohjelman toimista on ulkoistettu, edellyttää ohjelman johdonmukaisuuden ja avoimuuden tarkkaa valvontaa. Komitea ymmärtää, että ohjelmaa on hallinnoitava mahdollisimman lähellä kansalaisia, mutta komitean mielestä komission on oltava edelleen mukana päättämässä ohjelman varoista rahoitettavien järjestöjen valinnasta.

3.15 Koska ohjelman hallinnointi on tarkoitus hajauttaa laajalti jäsenvaltioille, alueille ja kunnille ja siihen osallistuu lukuisia järjestöjä ja henkilöitä, hallinnoinnin on oltava erittäin tiukkaa, avointa ja näkyvää, jotta taataan julkisten varojen moitteeton käyttö.

3.16 Valittaessa järjestöjä ja myönnettäessä varoja järjestöjen esittämiin hankkeisiin yhteisön toimielinten ja ohjelmaan osallistuvien maiden toimivaltaisten tahojen on valvottava, että *Youth in Action* -ohjelman määrärahoja ei myönnetä yhdellekään sellaiselle järjestölle tai organisaatiolle, joka suvaitsee tai kannattaa toiminnallaan tai toimimatta jättämällä suvaitsemattomuutta, väkivaltaisuutta, rasismia tai muukalaisvihaa. Siksi hankkeiden valinnasta ja hyväksynnästä sekä yhteisön tasolla että jäsenvaltioissa vastaavien elinten olisi otettava huomioon tällaisten järjestöjen menneisyys, jotta ne suljetaan nimenomaisesti koko valintaprosessin ulkopuolelle.

Rahoitettavien järjestöjen valintaprosessissa on myös taattava, että yhteisön varoja saavien järjestöjen edustavuus ja jäsenmäärä on riittävä.

3.17 Komitea on ehdotetun tekstin kanssa yhtä mieltä siitä, että ehdotus tuo lisäarvoa omalla luonteellaan edistäessään valtioiden yhteistyötä, jotta nuoret voivat liikkua eri maiden välillä. Maat eivät yksittäin saisi aikaan tällaista vaikutusta. Siksi on äärimmäisen tarpeellista, että kaikki ohjelmaan osallistuvat maat ottavat huomioon ehdotetun päätöksen 6 artiklan 5 kohdan säännöksen ja pyrkivät kaikkiin tavoin poistamaan liikkuvuuden tiellä vielä olevat esteet.

Komitea on useaan kertaan ilmaissut asiasta mielipiteensä sekä ohjelman muita vaiheita käsitellessä lausunnoissaan että muissa lausunnoissa, joissa on käsitelty erityisesti liikkuvuudesta johtuvia ongelmia. ⁽¹¹⁾

⁽¹⁰⁾ EYVL C 116, 20.4.2001.

⁽¹¹⁾ EYVL C 133, 28.4.1997. Lausunto aiheesta "Vihreä kirja – Koulutus – Ammattikoulutus – Tutkimus – Kansainvälisen liikkuvuuden esteet".

EYVL C 149, 21.6.2002. Lausunto aiheesta "Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella".

Edellä mainituissa lausunnoissa on korostettu selkeästi tarvetta nopeuttaa kaikkea sellaista toimintaa, jolla ylipäättään kansalaisille ja varsinkin nuorille pyritään tarjoamaan tilaisuus osallistua ohjelmaan asettamatta heille byrokraattisia ongelmia, joilla rajoitetaan osallistumista ja jotka jäsenvaltioiden olisi jo pitänyt poistaa.

3.18 Ikärajojen laajentaminen laskemalla alaikäraja 13 vuoteen ja nostamalla yläikäraja 30 vuoteen on merkittävä saavutus, ja se vastaa komitean aiempia suosituksia. Näin ohjelman piiriin saadaan merkittävä väestönosa, jonka ansiosta potentiaalisten osanottajien määrä nousee 75 miljoonaan kansalaiseen. Komitea katsoo, että on tarpeen tutkia kyseistä ikäluokkaa (joka on heterogeeninen, mutta myös ainutlaatuisen yhtenäinen), määrittellä se tarkemmin ja vahvistaa siten ohjelman asemaa Euroopan unionissa, erityisesti jos unioni aikoo seurata sosiaalipolitiikan tulevaisuutta käsittelevän korkean tason työryhmän suosituksia, joiden tavoitteena on muuttaa sukupolvisopimusta.

Komitea ehdottaa kuitenkin vielä kerran, että vaihto-ohjelmien alaikäraja lasketaan 11 vuoteen, sillä vaikka kyseistä ikää voidaan pitää nuorten aikuistumista edeltävänä, on myös totta, että varhaisessa iässä arvojen oppiminen ja välittäminen on luonteeltaan erityistä. Tämänikäiset nuoret osallistuisivat vaihtoon aina asianmukaisesti järjestettyjen rakenteiden puitteissa eivätkä milloinkaan yksittäin.

3.19 Ehdotetun päätöksen 15 artiklassa mainitaan ohjelman pakollinen väli- ja jälkiarviointi. Komitean käsityksen mukaan yksi väliarvioinnissa arvioitavista tärkeistä näkökohdista ovat ohjelman vaikutukset siihen osallistuvissa maissa. Kun vaikutukset saadaan selville, olisi korostettava erityisesti ohjelmasta tiedottamisen tehostamista niissä maissa, joissa osallistuminen *Youth in Action* -toimiin on vähäisintä. Näin pyrittäisiin suhteuttamaan määrärahojen jako ja vältettäisiin varojen keskittyminen sinne, missä rakenteet ovat lujat ja nuorisovaltion toimien toteuttamisesta on runsaasti kokemusta. Samalla autettaisiin siirtämään kyseistä kokemusta alueille, joilta käsin ohjelman toimii osallistuminen on vähäisempää.

3.20 Kuten jo edellä todetaan, *Youth in Action* -ohjelma on jatkoa aikaisempiin nuorisovaltion ohjelmiin sisällyneille toimille. On pidettävä mielessä, että työmarkkinaosapuolille on tarjot-

tava tilaisuus osallistua toimien valmisteluun ja jälkiarviointiin ja nuorisoyhdistysten on voitava osallistua tiettyjen toimien toteuttamiseen, etenkin sellaisten toimien, joihin liittyy vapaaehtoistyötä. Näin vältetään työmarkkinoiden mahdollinen vääristyminen ja se, että työnteko korvataan epänormaalisti vapaaehtoistoiminnalla. Tarkoituksena on myös välttää korvaamasta ammattitaitoa edellyttävää työskentelyä vapaaehtoisuudella.

3.21 Euroopan talous- ja sosiaalikomitean mielestä työmarkkinaosapuolten ja nuorisovaltion järjestöjen on tiivistettävä yhteistyötään toteutettaessa Nuorten Eurooppa -toimen nuorisovaltion tukitoimenpiteitä. Järjestöjen kokemus saattaa olla merkittävä tekijä rohkaistaessa eurooppalaisia nuoria aloitteellisuuteen, yrittäjyyteen ja luovuuteen.

3.22 Komitea kannattaa nuorisovaltion järjestötoimintaan tarkoitettujen tukitoimenpiteiden sisällyttämistä ohjelmaan välineenä, jonka avulla nuoria rohkaistaan osallistumaan kansalaisyhteiskuntaan. Komitean mielestä on vaikutettava erityisesti tämän tyyppisten järjestöjen tukemiseen sellaisilla paikkakunnilla ja sellaisten nuorisoryhmien keskuudessa, joita nykyiset järjestöt edustavat heikoiten.

Komitea ilmaisee vastalauseensa ehdotuksen liitteenä olevassa rahoitus selvityksessä esitettyyn nuorisovaltion määrärahojen supistukseen Euroopan laajuisesti aktiivisesti toimiville järjestöille myönnettävän tuen osalta. Jotta uuden ohjelman tavoitteet olisivat edelleen johdonmukaisia, kyseisen toimen painoarvo ei komitean mielestä saa laskea Nuorisovaltion ohjelman tasoon verrattuna.

3.23 Komitea kannattaa Ranskan, Saksan, Espanjan ja Ruotsin valtion- ja hallitusten päämiesten tekemää uutta aloitetta Euroopan nuoria koskevan sopimuksen solmimiseksi. Sopimus liittyisi Lissabonin strategian tavoitteisiin kehittämään uudenlaisia tapoja saada nuoret osallistumaan politiikkaan.

Komitea katsoo, että sopimus olisi mielenkiullinen välineeksi, jonka avulla saavutetaan tuloksia esimerkiksi työllisyyden, sosiaalisen osallisuuden ja yleissivistävän koulutuksen alalla, Euroopan unionin nuorisopolitiikassa ja *Youth in Action* -ohjelmassa. Se olisi myös sisällytettävä uutena teemana unionin uuteen nuorisopolitiittiseen ohjelmaan.

Bryssel 10. maaliskuuta 2005

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Anne-Marie SIGMUND

LIITE

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausuntoon Hylätty muutosehdotus

Seuraava muutosehdotus, joka sai vähintään neljänneksen annetuista äänistä, hylättiin käsittelyssä.

Uusi kohta 3.14

Lisätään seuraava uusi kohta:

"Komission tulisi varmistaa, että Nuoriso-toimintaohjelmaa hallinnoivien kansallisten toimistojen toimintaa koordinoidaan siten, että ohjelman toimeenpanon hajauttaminen jäsenvaltioissa ei luo uusia esteitä ohjelmaan pääsulle. Euroopan komission virkamiehistä ja asianomaisista työmarkkinaosapuolista koostuvan komitean tulisi valvoa ja arvioida kansallisten toimistojen toimintaa ja käytänteitä uuden nuorisotoimintaohjelman toteuttamisen aikana."

Perustelu

Ehdotettu *Youth in Action* -ohjelma on paljon hajautetumpi kuin nykyinen Nuoriso-toimintaohjelma. Ohjelman toteuttamisen aikana siihen osallistuvien maiden kansallisilla nuorisotoimistoilla on tärkeä rooli ja ne tekevät tärkeitä päätöksiä. Lisäksi ne määrittävät kansalliset painopistealat ja päättävät useista ohjelman toteuttamisen yksityiskohdista. Hajauttaminen on suuri ongelma monille eurooppalaisille nuorisoyhdistyksille ja -verkostoille, koska kansallisten toimistojen painopistealat ovat erilaisia eri maissa ja niillä on erilaisia lähestymistapoja kumppanuuteen. Sen vuoksi eurooppalaiset nuorisoyhdistykset ja niiden alaosastot eri maissa eivät pysty toimimaan toivotulla tavalla.

Äänestystulos

Puolesta: 51

Vastaa: 72

Pidättyi äänestämästä: 30
